

ПІВНІЧНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

вул. Шолуденка, буд. 1, літера А, м. Київ, 04116 (044) 230-06-58 inbox@anec.court.gov.ua

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"30" січня 2024 р. Справа № 910/945/23

Північний апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Тищенко А.І.

суддів: Михальської Ю.Б.

Іоннікової І.А.

секретар судового засідання: Бендюг І.В.,

за участю представників учасників справи: згідно протоколу судового засідання від 30.01.2024,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в місті Києві **апеляційну скаргу** Міністерства молоді та спорту України

на ухвалу Господарського суду міста Києва

від 28.11.2023 (повний текст складено 04.12.2023)

у справі № 910/945/23(суддя Сергій Морозов)

за позовом Першого заступника керівника Київської міської прокуратури

в інтересах держави в особі:

1. Міністерства молоді та спорту України,
2. Державного підприємства "Спортивний комплекс "Авангард"

до Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс"

про стягнення 25 551 740, 56 грн,

ВСТАНОВИВ:

Короткий зміст ухвали місцевого господарського суду

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" про призначення у справі судової експертизи задоволено частково, призначено у справі №910/945/23 будівельно-технічну експертизу, проведення якої доручено Київському науково-дослідному інституту судових, на

вирішення судового експерта винесено питання, викладені в резолютивній частині ухвали. Провадження у справі №910/945/23 зупинено на час проведення судової експертизи.

Короткий зміст вимог апеляційної скарги, письмових пояснень та узагальнення їх доводів

Не погоджуючись з прийнятою ухвалою, Міністерство молоді та спорту України звернулось до Північного апеляційного господарського суду з апеляційною скаргою, просить скасувати оскаржувану ухвалу, справу направити до Господарського суду міста Києва для подальшого продовження розгляду, мотивуючи свої вимоги порушенням судом першої інстанції норм матеріального права та неповного з'ясування обставин, що мають значення для справи.

В обґрунтування своїх вимог скаржник посилається на те, що задовольняючи клопотання відповідача про призначення судової будівельно-технічної експертизи, суд першої інстанції не в повній мірі дослідив обставини справи в частині визначення виду судової експертизи; питань, поставлених експерту для дослідження, а також значимості у подальшому висновку експерта по дослідженим питанням для вирішення спору у справі № 910/945/23 та необхідності проведення такої експертизи.

Узагальнені доводи відзиву на апеляційну скаргу та заперечень проти пояснень відповідача

Заперечуючи проти вимог апеляційної скарги, відповідач подав відзив, у якому просив апеляційну скаргу залишити без задоволення, а оскаржувану ухвалу - без змін, наголошуючи на законності та обґрунтованості даної ухвали.

Як вбачається з матеріалів справи, іншими учасниками справи не було надано відзив на апеляційну скаргу, що, в свою чергу, не перешкоджає перегляду рішення суду першої інстанції, відповідно до частини 3 статті 263 Господарського процесуального кодексу України.

Явка представників у судове засідання

Представники позивач-2 в судове засідання 30.01.2024 не з'явився, про причини неявки суд не повідомив, про час та місце розгляду справи повідомлений належним чином, що підтверджується довідкою про доставку електронного документа.

Особи, які беруть участь у справі, вважаються повідомленими про час і місце розгляду судом справи у разі виконання останнім вимог частини першої статті 120 Господарського процесуального кодексу України.

Відповідно до частини першої статті 202 Господарського процесуального кодексу України неявка у судове засідання будь-якого учасника справи за умови, що його належним чином повідомлено про дату, час і місце цього засідання, не перешкоджає розгляду справи по суті, крім випадків, визначених цією статтею.

Якщо учасник справи або його представник були належним чином повідомлені про судове засідання, суд розглядає справу за відсутності такого учасника справи у разі: неявки в судове засідання учасника справи (його представника) без поважних причин або без повідомлення причин неявки (частина третя статті 202 Господарського процесуального кодексу України).

Застосовуючи згідно статті 3 Господарського процесуального кодексу України, статті 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» при розгляді справи частину 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, колегія суддів зазначає, що право особи на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку кореспондується обов'язок добросовісно користуватися наданими законом процесуальними правами, утримуватись від дій, що зумовлюють затягування судового процесу, та вживати надані процесуальним законом заходи для скорочення періоду судового

провадження (пункт 35 рішення Європейського суду з прав людини у справі «Юніон Еліментарія Сандерс проти Іспанії» («Alimentaria Sanders S.A. v. Spain») від 07.07.1989).

Обов'язок швидкого здійснення правосуддя покладається, в першу чергу, на відповідні державні судові органи. Розумність тривалості судового провадження оцінюється в залежності від обставин справи та з огляду на складність справи, поведінку сторін, предмет спору. Нездатність суду ефективно протидіяти недобросовісно створюваним учасниками справи перепонам для руху справи є порушенням ч. 1 ст. 6 даної Конвенції (§ 66 69 рішення Європейського суду з прав людини від 08.11.2005р. у справі «Смірнова проти України»).

З огляду на викладене, оскільки неприбуття у судові засідання осіб, які були належним чином повідомлені про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду справи, явка представників учасників справи в судові засідання не була визнана обов'язковою, а також враховуючи те, що судочинство здійснюється, серед іншого, на засадах рівності та змагальності сторін і учасники судового провадження на власний розсуд користуються наданими ним процесуальними правами, зокрема, правом на участь у судовому засіданні, суд апеляційної інстанції дійшов висновку про можливість розгляду справи за відсутності представника позивача-2.

Обставини справи встановлені судом першої інстанції та перевірені судом апеляційної інстанції

Як вбачається з матеріалів справи, у січні 2023 року Перший заступник керівника Київської міської прокуратури звернувся до Господарського суду міста Києва з позовом в інтересах держави в особі Міністерства молоді та спорту України та Державного підприємства "Спортивний комплекс "Авангард" до Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" про стягнення суми авансу, з урахуванням фінансових санкцій, в розмірі 25 551 740,56 грн, у зв'язку з невиконанням відповідачем умов договору підряду на виконання робіт №19 від 01.06.2021 в частині виконання оплачених робіт.

В процесі розгляду справи у суді першої інстанції, а саме 16.11.2023 до суду від відповідача надійшло клопотання про призначення судової будівельно-технічної експертизи.

Клопотання обґрунтовано тим, що відповідачем у період з червня по листопад 2021 року було виконано частину будівельних робіт, передбачених договором, що підтверджується, зокрема, виконавчою документацією, долученою до відзиву на позовну заяву. Водночас, у зв'язку з не підписанням позивачем-1 актів приймання виконаних будівельних робіт, відповідач позбавлений можливості посилатися на них як на докази виконання робіт за договором та встановити обсяг і вартість робіт, що були ним виконані на об'єкті будівництва.

Ухвалою Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" про призначення у справі судової експертизи задоволено частково, призначено у справі №910/945/23 будівельно-технічну експертизу, проведення якої доручено Київському науково-дослідному інституту судових, на вирішення судового експерта поставлено такі питання:

- Який перелік та обсяг фактично виконаних Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" будівельних робіт за Договором підряду на виконання робіт №19 від 01.06.2021?
- Яка вартість фактично виконаних Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" будівельних робіт за Договором підряду на виконання робіт №19 від 01.06.2021?
- Чи відповідають обсяги та вартість фактично виконаних Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" будівельних робіт за Договором підряду на

виконання робіт №19 від 01.06.2021 обсягам та вартості будівельних робіт визначеним проектно-кошторисною документацією? Якщо не відповідають, то в чому полягають невідповідності?

- На виконання яких робіт використані матеріали, вироби і конструкції, придбані Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" за кошти попередньої оплати (авансу) за Договором підяду на виконання робіт №19 від 01.06.2021?

Провадження у справі №910/945/23 зупинено на час проведення судової будівельно-технічної експертизи.

Суд першої інстанції дійшов висновку, що оскільки до предмету доказування у даній справі входить, насамперед, встановлення обставин щодо обсягу виконаних відповідачем будівельних робіт за договором підяду №19 від 01.06.2021, наявні підстави для призначення у справі судової будівельно-технічної експертизи.

Мотиви та джерела права, з яких виходить суд апеляційної інстанції при прийнятті постанови

Колегія суддів не погоджується з такими висновками суду першої інстанції, з огляду на таке.

Відповідно до частини 3 статті 13 Господарського процесуального кодексу України кожна сторона повинна довести обставини, які мають значення для справи і на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень, крім випадків, встановлених законом.

Згідно з частиною 1 статті 181 Господарського процесуального кодексу України, для виконання завдання підготовчого провадження в кожній судовій справі, яка розглядається за правилами загального позовного провадження, проводиться підготовче засідання.

Положеннями статті 182 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що саме у підготовчому засіданні суд, з'ясовує, зокрема, і чи надали сторони докази, на які вони посилаються у позові і відзиві, а також докази, витребувані судом чи причини їх неподання; вирішує питання про призначення експертизи, виклик у судове засідання експертів, свідків, залучення перекладача, спеціаліста; вирішує заяви та клопотання учасників справи; призначає справу до розгляду по суті, визначає дату, час і місце проведення судового засідання (декількох судових засідань у разі складності справи) для розгляду справи по суті; здійснює інші дії, необхідні для забезпечення правильного і своєчасного розгляду справи по суті.

Відповідно до частин 2, 3, 8 статті 80 Господарського процесуального кодексу України позивач, особи, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб, повинні подати докази разом з поданням позовної заяви. Відповідач, третя особа, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, повинні подати суду докази разом з поданням відзиву або письмових пояснень третьої особи. Докази, не подані у встановлений законом або судом строк, до розгляду судом не приймаються, крім випадку, коли особа, яка їх подає, обґрунтувала неможливість їх подання у вказаний строк з причин, що не залежали від неї.

За приписами частини 2 статті 110 Господарського процесуального кодексу України призначення експертизи у справі є способом забезпечення доказів у справі, що здійснюється судом за заявою учасника справи.

Згідно з частиною 1 статті 99 Господарського процесуального кодексу України суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи призначає експертизу у справі за сукупності таких умов:

1) для з'ясування обставин, що мають значення для справи, необхідні спеціальні знання у сфері іншій, ніж право, без яких встановити відповідні обставини неможливо;

2) жодною стороною не наданий висновок експерта з цих самих питань або висновки експертів, надані сторонами, викликають обґрунтовані сумніви щодо їх правильності, або за клопотанням учасника справи, мотивованим неможливістю надати експертний висновок у строки, встановлені для подання доказів, з причин, визнаних судом поважними, зокрема через неможливість отримання необхідних для проведення експертизи матеріалів.

Судова експертиза - це дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні, зокрема, суду. Водночас, експертиза призначається для з'ясування питань, що потребують спеціальних знань. Як видно з зазначених норм права перед судовими експертами не ставляться правові питання, вирішення яких чинним законодавством віднесено до компетенції суду, зокрема, про відповідність окремих нормативних актів вимогам закону, про правову оцінку дій сторін тощо.

Аналіз перелічених вище норм Господарського процесуального законодавства дозволяє зробити висновок про те, що судова експертиза є одним із видів доказів.

Якщо наявні у справі докази є взаємно суперечливими, їх оцінку в разі необхідності може бути здійснено господарським судом з призначенням відповідної судової експертизи.

Тобто, судова експертиза призначається лише у разі дійсної потреби у спеціальних знаннях для встановлення фактичних даних, що входять до предмета доказування, тобто у разі, коли висновок експерта не можуть замінити інші засоби доказування.

Враховуючи наведені положення судова експертиза призначається у випадку, коли для вирішення спору необхідні спеціальні знання у сфері іншій, ніж право, без яких встановити відповідні обставини неможливо, тобто, якщо висновок експерта не можуть замінити інші засоби доказування. Питання про призначення судової експертизи повинно вирішуватися лише після ґрунтовного вивчення обставин справи і доводів сторін щодо необхідності такого призначення.

Отже, призначення експертизи є правом, а не обов'язком суду, вона здійснюється у разі встановлення судом недостатності доказів, наявних у матеріалах справи для можливості прийняття рішення за результатами розгляду.

Крім того, відповідно до частини 1 статті 100 Господарського процесуального кодексу України про призначення експертизи суд постановляє ухвалу, в якій зазначає підстави проведення експертизи, питання, з яких експерт має надати суду висновок, особу (осіб), якій доручено проведення експертизи, перелік матеріалів, що надаються для дослідження, та інші дані, які мають значення для проведення експертизи.

В ухвалі також мають бути зазначені обставини справи, які мають значення для проведення судової експертизи. Недопустимим є порушення перед експертом питань, вирішення яких не спрямовано на встановлення даних, що входять до предмета доказування у справі.

Господарські суди зобов'язані надати оцінку кожному належному, допустимому та достовірному доказу, які містяться в матеріалах справи, а також визначити певну сукупність доказів, що дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Відповідно до статті 77 Господарського процесуального кодексу України обставини, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватися іншими засобами доказування.

Згідно зі статтею 76 Господарського процесуального кодексу України належними є докази, на підставі яких можна встановити обставини, які входять в предмет доказування. Суд не бере до розгляду докази, які не стосуються предмета доказування.

Предметом доказування є обставини, які підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення.

При цьому, факти, які належать до предмета доказування, необхідно відрізнити від інших фактів, які встановлюються при розгляді справи, однак не пов'язані з правильним вирішенням питання про права і обов'язки сторін.

Предметом спору у даній справі є вимоги про стягнення суми попередньої оплати за договором підряду №19 від 01.06.2021 на виконання робіт, у зв'язку з невиконанням відповідачем умов даного договору в частині виконання оплачених позивачем-2 робіт.

За доводами прокурора, на виконання умов договору (п. 2.3.1.) 17.06.2021 замовником (позивачем-2) перераховано підряднику (відповідачу) аванс у сумі 3000000,00 грн та 19.07.2021 решту авансу в сумі 19734622,10 грн.

У подальшому, у вересні 2021 року підрядником виконано частину робіт за договором на суму 3072864,48 грн, на підтвердження чого подано підписаний сторонами акт виконаних робіт № 1 за вересень 2021 року.

Разом з тим, як зазначає прокурор, у встановлений законодавством та договором строк, отриманий за договором аванс підрядником не повернуто та передбачені договором будівельні роботи не виконано, з огляду на що, прокурор звернувся до суду з позовом про стягнення невикористаної суми авансу у розмірі 19661757,52 грн та компенсаційних витрат.

Відповідач, в свою чергу, стверджує, що ним виконано будівельні роботи на загальну суму 18 207 651, 60 грн, на підтвердження чого подав акт №1 приймання виконаних будівельних робіт за вересень 2021 року на загальну суму 3 072 864, 48 грн, підписаний обома сторонами, а також акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за вересень 2021 року на суму 4 274 318, 75 грн, акт №3 приймання виконаних будівельних робіт на суму 3 606 340, 26 грн та акт приймання виконаних будівельних робіт за листопад 2021 року на суму 7 254 128, 06 грн, які підписані лише підрядником.

Також як зазначає відповідач, вищезазначені акти були ним направлені позивачеві-2, зокрема, листом від 09.09.2021 №09092021/01, листом від 05.10.2021 №05102021/02 та листом №29/12-21-1 від 29.12.2021, проте вони не повернулися відповідачу, як і не отримано жодних зауважень щодо них.

Звертаючись до суду із клопотанням про призначення у даній справі судової будівельно-технічної експертизи ТОВ «БК «Сфера Люкс» вказує, що ним у період з червня по листопад 2021 року було виконано частину будівельних робіт, передбачених договором, що підтверджується, зокрема, виконавчою документацією, долученою до відзиву на позовну заяву. Водночас, у зв'язку з не підписанням позивачем-1 актів приймання виконаних будівельних робіт, відповідач позбавлений можливості посилатися на них як на докази виконання робіт за договором та встановити обсяг і вартість робіт, що були ним виконані на об'єкті будівництва.

Разом з тим, на думку колегії суддів, позивачем повідомлено суд про обставини, на яких ґрунтуються позовні вимоги, та надано відповідні докази, які підтверджують такі обставини, а відповідачем у свою чергу надано докази, які на його думку підтверджують обсяг виконаних підрядних робіт.

Питання, які ставить суд на вирішення судових експертів можуть бути вирішені судом самостійно, без призначення судової експертизи, оскільки перелічені вище докази у сукупності дають можливість суду встановити обставини, об'єм та вартість виконаних відповідачем підрядних робіт.

Додатково колегія суддів зазначає, що оскільки поставлені судом на вирішення експертів питання стосуються обсягу, вартості виконаних робіт, дослідженню будуть підлягати, не тільки акти виконаних робіт, а також проектна документація та кошторис проекту на відповідність їх виконаним роботам.

До того ж, акт №2 приймання виконаних будівельних робіт за вересень 2021 року на суму 4 274 318, 75 грн, акт №3 приймання виконаних будівельних робіт на суму 3 606 340, 26 грн та акт приймання виконаних будівельних робіт за листопад 2021 року на суму 7 254 128, 06 грн, обома сторонами не підписано, і відповідно не зможуть бути оцінені судовим експертом при проведенні експертизи.

Разом з тим, як встановлено колегією суддів, у матеріалах справи відсутня проектно-кошторисна документація, оскільки вона відповідачем не розроблялась.

З огляду на викладене, суд апеляційної інстанції дійшов висновку про відсутність обставин, що свідчать про дійсну необхідність проведення судової будівельно-технічної експертизи у даній справі.

Висновки суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги

Недотримання порядку призначення та проведення судової експертизи має наслідком затягування судового процесу і призводить до порушення вимог статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, учасником якої є Україна, стосовно права кожного на розгляд його справи упродовж розумного строку, відтак безпідставне призначення судової експертизи та зупинення у зв'язку з цим провадження у справі перешкоджає подальшому розгляду справи.

Таким чином, апеляційний господарський суд не погоджується із висновками місцевого суду щодо призначення у даній справі судової будівельно-технічної експертизи, оскаржувану ухвалу вважає такою, що підлягає скасуванню.

Відповідно до статті 73 Господарського процесуального кодексу України доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи.

Відповідно до статті 74 Господарського процесуального кодексу України кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень. Докази подаються сторонами та іншими учасниками судового процесу.

У відповідності до 280 Господарського процесуального кодексу України підставами для скасування ухвали суду, що перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції є: 1) неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи; 2) недоведеність обставин, що мають значення для справи, які суд першої інстанції вважає встановленими; 3) невідповідність висновків суду обставинам справи; 4) порушення норм процесуального права або неправильне застосування норм матеріального права, які призвели до постановлення помилкової ухвали.

Таким чином, апеляційна скарга Міністерства молоді та спорту України підлягає задоволенню, а ухвала Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 у справі №910/945/23 - скасуванню, справу слід направити до суду першої інстанції для подальшого розгляду.

Враховуючи вищевикладене та керуючись статтями 129, 269, 270, 273, пунктом 2 частини 1 статті 275, статтями 277, 280, 282, 284, Господарського процесуального кодексу України, Північний апеляційний господарський суд, -

ПОСТАНОВИВ:

Апеляційну скаргу Міністерства молоді та спорту України на ухвалу Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 у справі №910/945/23 задовольнити.

Ухвалу Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 у справі №910/945/23 скасувати.

Справу №910/945/23 повернути до Господарського суду міста Києва для подальшого розгляду.

Постанова набирає законної сили з дня її прийняття та не підлягає касаційному оскарженню.

Повний текст складено: 05.02.2024.

Головуючий суддя

А.І. Тищенко

Судді

Ю.Б. Михальська

І.А. Іоннікова

ПІВНІЧНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

вул. Шолуденка, буд. 1, літера А, м. Київ, 04116 (044) 230-06-58 inbox@anec.court.gov.ua

УХВАЛА

про відмову у задоволенні клопотання

"30" січня 2024 р. Справа № 910/945/23

Північний апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Тищенко А.І.

суддів: Михальської Ю.Б.

Іоннікової І.А.

секретар судового засідання: Бендюг І.В.

за участю представників учасників справи: згідно протоколу судового засідання від 30.01.2024,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Києві **клопотання** Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" **про закриття провадження у справі за апеляційною скаргою** Міністерства молоді та спорту України

на ухвалу Господарського суду міста Києва

від 28.11.2023 (повний текст складено 04.12.2023)

у справі № 910/945/23(суддя Сергій Морозов)

за позовом Першого заступника керівника Київської міської прокуратури

в інтересах держави в особі:

1. Міністерства молоді та спорту України,
2. Державного підприємства "Спортивний комплекс "Авангард"

до Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс"

про стягнення 25 551 740, 56 грн,

ВСТАНОВИВ:

В провадженні Північного апеляційного господарського суду перебуває справа №910/945/23.

22.01.2024 через відділ забезпечення автоматизованого розподілу, контролю та моніторингу виконання документів суду від Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" надійшло клопотання, у якому відповідач просить закрити апеляційне провадження

у справі №910/945/23 за апеляційною скаргою Міністерства молоді та спорту України на ухвалу Господарського суду міста Києва від 28.11.2023 у справі №910/945/23.

В обґрунтування своїх вимог Товариство з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" зазначає, що апеляційна скарга від імені Міністерства підписана та подана представником Коваленко Ольгою Миколаївною, на підтвердження повноважень якого надано виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 17.11.2023. Разом з тим, представником Міністерства не додано до скарги документи, визначені частиною 4 статті 56 ГПК України, які підтверджують, що Коваленко Ольга Миколаївна є особою, яка уповноважена діяти від імені Міністерства на підставі закону, статуту, положення або трудового договору (контракту), на підставі яких можна перевірити повноваження представника та їх обмеження та, відповідно, встановити, чи мав право зазначений представник Міністерства підписувати і подавати Апеляційну Скаргу.

Відтак, відповідач вважає, що наявні підстави для закриття апеляційного провадження відповідно до пункту 2 частини 1 статті 264 ГПК України, оскільки апеляційну скаргу підписано особою, яка не має права її підписувати.

В судовому засіданні 30.01.2024 головуючий суддя довів до відома учасників справи про подане Товариством з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" клопотання та поставив її на обговорення.

Представник відповідача просив заяву задовольнити та закрити провадження у даній справі за апеляційною скаргою Міністерства молоді та спорту України.

Представники прокуратури та позивача-1 щодо задоволення клопотання заперечували.

Розглянувши заяву Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс", дослідивши матеріали справи та заслухавши пояснення представників учасників справи, колегія суддів дійшла до наступних висновків.

Закриття апеляційного провадження у справі - це форма закінчення апеляційного розгляду справи без прийняття судового рішення у зв'язку з виявленням після відкриття апеляційного провадження у справі обставин, з якими закон пов'язує неможливість подальшого судового розгляду справи.

Відповідно до пункту 2 частини 1 статті 264 Господарського процесуального кодексу України суд апеляційної інстанції закриває апеляційне провадження, якщо після відкриття апеляційного провадження виявилось, що апеляційну скаргу не підписано, подано особою, яка не має процесуальної дієздатності, або підписано особою, яка не має права її підписувати.

Так, статтею 258 Господарського процесуального кодексу України встановлено вимоги до форми і змісту апеляційної скарги.

Апеляційна скарга подається у письмовій формі (частина 1 статті 258 Господарського процесуального кодексу України).

Згідно з пунктом 1 частини 3 статті зазначеної статті до апеляційної скарги додаються довіреність або інший документ, що посвідчує повноваження представника, якщо скарга подана представником і в справі немає підтвердження його повноважень.

Частинами 1, 4 статті 56 Господарського процесуального кодексу України передбачено, що сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь в судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника. Держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада беруть участь у справі через відповідний орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник, інша

уповноважена особа відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування), або через представника.

Згідно з частиною 1 статті 58 Господарського процесуального кодексу України представником у суді може бути адвокат або законний представник.

За вимогами частини 3 статті 131-2 Конституції України (в редакції Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», який набрав чинності 30.09.2016) виключно адвокат здійснює представництво іншої особи в суді, а також захист від кримінального обвинувачення.

Аналіз положень частини 1 статті 56, частини 1 статті 58 Господарського процесуального кодексу України свідчить про можливість здійснення процесуального представництва органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення як шляхом самопредставництва, так і через представника.

Закон України від 18.12.2019 № 390-ІХ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва в суді органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення" розширив перелік осіб, які можуть здійснювати самопредставництво органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб (незалежно від порядку їх створення) в суді, а саме надав таку можливість не лише керівникам, членам виконавчих органів юридичної особи, але й іншим особам (тобто включаючи працівників), уповноваженим діяти від їх імені відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) тощо.

Самопредставництво органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи незалежно від порядку її створення є можливим, якщо в законі, статуті, положенні, трудовому договорі (контракті) визначено, що керівник, член виконавчого органу юридичної особи, інша особа уповноважені діяти від імені органу державної влади, органу місцевого самоврядування, юридичної особи в суді без окремого доручення (довіреності).

Колегією суддів встановлено, що апеляційну скаргу від імені Міністерства молоді та спорту України підписано представником - Коваленко Ольгою Миколаївною.

На підтвердження повноважень якого надано виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 17.11.2023.

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації, регулюються, окрім ЦК України, спеціальним Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань».

Загальні засади державної реєстрації, а також її основні принципи визначені в статті 4 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». До них, зокрема, належать обов'язковість та публічність державної реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань (далі - Реєстр).

Відповідно до пункту 7 частини першої статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» Реєстр це - єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

Частиною першою статті 7 Закону встановлено, що Реєстр створюється з метою забезпечення державних органів та органів місцевого самоврядування, а також учасників цивільного обороту достовірною інформацією про юридичних осіб, громадські формування, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб - підприємців з Реєстру.

Згідно із пунктом 8 частини третьої статті 9 Закону в Реєстрі містяться відомості щодо державних органів і органів місцевого самоврядування як юридичних осіб, зокрема, про осіб, які можуть вчиняти дії від імені юридичної особи, у тому числі підписувати договори, подавати документи для державної реєстрації тощо: прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта), дані про наявність обмежень щодо представництва юридичної особи.

Статус документів та відомостей, внесених до Реєстру, закріплений статтею 10 Закону, яка визначає, що внесені до Реєстру документи та відомості вважаються достовірними і можуть бути використані у спорі.

Так, згідно з виписки з Реєстру, поданої до апеляційної скарги, Коваленко Ольга Миколаївна є підписантом Міністерства молоді та спорту України та діє у судах України без окремого доручення керівника з правом посвідчення копій документів щодо повноважень.

Отже, наявність відповідного запису у Реєстрі є належним і достовірним підтвердженням того, що Коваленко Ольга Миколаївна є уповноваженою особою на вчинення вказаних процесуальних дій від імені Міністерства молоді та спорту України в судах України у розумінні вимог статті 56 ГПК України.

За вказаних обставин, колегія суддів вважає помилковим висновок Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" про підписання апеляційної скарги особою, яка не має такого права, а відтак відсутні підстави для закриття апеляційного провадження на підставі пункту 2 частини 1 статті 264 Господарського процесуального кодексу України.

Враховуючи вищевикладене, керуючись статтями 234, 231, 270 Господарського процесуального кодексу України, Північний апеляційний господарський суд, -

УХВАЛИВ:

У задоволенні клопотання Товариства з обмеженою відповідальністю "Будівельна компанія "Сфера Люкс" про закриття апеляційного провадження у справі №910/945/23 відмовити.

Ухвала набирає законної сили в порядку, передбаченому статтею 235 Господарського процесуального кодексу України, та не підлягає касаційному оскарженню.

Повний текст складено: 06.02.2024.

Головуючий суддя

А.І. Тищенко

Судді

Ю.Б. Михальська

І.А. Іоннікова